

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Obdo/46/2022
Identifikačné číslo spisu:	3719201498
Dátum vydania rozhodnutia:	30.11.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Gabriela Mederová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:3719201498.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Gabriely Mederovej a členiek senátu JUDr. Lenky Praženkovej a Mgr. Sone Pekarčíkovej v spore žalobcu: LUIKA, s.r.o., so sídlom Mládežnícka 323, Považská Bystrica, IČO: 36 323 942, zastúpený Advokátska kancelária JUDr. Jozef Plačko s. r. o., so sídlom Centrum 32, Považská Bystrica, IČO: 47 241 411, proti žalovanému: MIPA invest s.r.o., so sídlom Hliny 2719, Považská Bystrica, IČO: 50 286 846, zastúpený Advokátska kancelária JUDr. ROJKO s.r.o., so sídlom Železničná 12, Považská Bystrica, IČO: 47 251 794, o zaplatenie 11 735,08 eura s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Považská Bystrica pod sp. zn. 14Cb/85/2019, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne z 26. januára 2022 č. k. 8Cob/62/2021-297, takto

rozhodol:

I. Dovolanie o d m i e t a .

II. Žalobca má voči žalovanému nárok na náhradu trov dovolacieho konania v rozsahu 100 %.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Považská Bystrica (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 21. decembra 2020 č. k. 14Cb/85/2019-249 v prvom výroku rozhodol, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 11 735,08 eura, úroky z omeškania 5 % ročne zo sumy 75 000 eur od 1. júla 2017 do 12. júla 2017, úroky z omeškania 5 % ročne zo sumy 45 000 eur od 13. júla 2017 do 30. januára 2018, úroky z omeškania 5 % ročne zo sumy 100 000 eur od 1. decembra 2017 do 30. januára 2018, úroky z omeškania 5 % ročne zo sumy 95 000 eur od 31. januára 2018 do 13. marca 2018, úroky z omeškania 5 % ročne zo sumy 70 000 eur od 14. marca 2018 do 4. septembra 2018 a úroky z omeškania 5 % ročne zo sumy 11 735,08 eura od 5. septembra 2018 do zaplatenia, všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku. V druhom výroku súd prvej inštancie priznal žalobcovi nárok na náhradu trov konania voči žalovanému v rozsahu 100 %.

2. Súd prvej inštalácie v odôvodnení rozsudku uviedol, že žalobca sa v konaní domáhal od žalovaného zaplata sumy 11 735,08 eura, úrokov z omeškania a trov konania z dôvodu, že žalobca ako kupujúci (správne má byť „ako predávajúci“ pozn. dovolacieho súdu) a žalovaný ako predávajúci (správne má byť „ako kupujúci“ pozn. dovolacieho súdu) uzatvorili 27. apríla 2016 kúpnu zmluvu, ktorej predmetom bol prevod vlastníckeho práva k bytovke súpisné číslo XXX, parcelám KN-C č. XXXX/X a XXXX/X, bytovému domu súpisné číslo XXX, parcelám XXXX/X, XXXX/X, XXXX/X, XXXX/X, XXXX/X, XXXX/X, XXXX/X, bytovému domu súpisné číslo XXX a parcele č. XXXX/X v k. ú. M. S.. Zmluvné strany sa dohodli na kúpnej cene 375 000 eur, ktorá mala byť zaplata v štyroch splátkach. Rozdiel medzi dohodnutou kúpnu cenou a žalovaným zaplata kúpnu cenou predstavoval sumu 17 182,60 eura, ktorú žalovaný tvrdil, že uhradil zápočtom, a to na základe faktúr č. 2018001, 2018002 a 2018003. Žalobca v konaní uplatnil zo sumy 17 182,60 eura len sumu 11 735,08 eura, pričom rozdiel 5 447,52 eura zodpovedal sume na faktúre č. 2018001 vystavenej žalovaným za užívanie kancelárie v budove so súpisným číslom XXX/X.

3. Súd prvej inštalácie konštatoval, že v konaní nebolo sporné, že žalobca splnil svoju povinnosť na základe kúpnej zmluvy odovzdať žalovanému polovicu bytovky so súpisným číslom XXX, polovicu bytovky so súpisným XXX a polovicu penziónu so súpisným číslom XXX, všetko v k. ú. M. S.. Žalovanému preto vznikla povinnosť zaplatiť žalobcovi kúpnu cenu 375 000 eur. Žalovaný sa v konaní bránil tým, že jeho dlh 11 735,08 eura uplatnený žalobcom v tomto konaní zanikol v dôsledku započítania s jeho pohľadávkami vyplývajúcimi z faktúry č. 2018002 vo výške 6 719,08 eura a z faktúry č. 2018003 vo výške 5 016 eur.

4. Suma 5 016 eur z faktúry č. 2018003 podľa žalovaného mala predstavovať náklady vynaložené v roku 2017 na odvoz 11 kontajnerov odpadu nachádzajúceho sa v budove so súpisným číslom XXX a 8 kontajnerov odpadu nachádzajúcich sa v budove so súpisným číslom XXX/X. Z výsluchu konateľov žalovaného Rudolfa Mišovca a Ivana Pádaje vyplynulo, že po začatí rekonštrukcie budov so súpisným číslom XXX a XXX/X žalovaný narazil na problém, že v týchto budovách sa nachádzali rôzne haraburdy a žalovaný z týchto budov celkovo vyviezol 47 kontajnerov. Vlastníci vyvezených harabúrd podľa súdu prvej inštalácie porušili svoju povinnosť odovzdania osobe, ktorá vykonáva zber odpadu, prípadne povinnosť skladovať ich na mieste, ku ktorému majú užívacie právo. Žalovaný ale v konaní nepreukázal, že pôvodcom tohto odpadu, ktoré naplnili 19 kontajnerov (z celkových 47) bol práve žalobca. Žalovaný preto nepreukázal, že existuje príčinná súvislosť medzi tým, že musel vynaložiť prostriedky na odvoz odpadu a tým, že určitá osoba zanechala v budovách rôzne huteľné veci. Pohľadávka žalovaného 5016 eur tak nebola preukázaná. Súd prvej inštalácie zároveň uviedol, že nemal odborné vedomosti potrebné na posúdenie objemu odpadu, ktorý vyplýval z predložených fotografií, ďalej že žalovaný nepreukázal, že náklady na odvoz jedného kontajnera boli práve 220 eur bez DPH a že každý kontajner stál rovnako napriek rozdielom v hmotnosti odvezeného odpadu.

5. Suma 6 719,08 eura z faktúry č. 2018002 mala predstavovať náhradu za užívanie 233,33 m² nebytových priestorov nachádzajúcich sa v budove so súpisným číslom 336/2, a to za obdobie 16 mesiacov. Odplata za užívanie bola žalovaným vypočítaná vo výške 1,5 eura za 1 m² mesačne. Podľa súdu prvej inštalácie žalovaný ani v odpore a ani na pojednávaní 25. novembra 2019 netvrdil, aká bola výmera nebytových priestorov užívaných žalobcom a ani to, aká je obvyklé nájomné za obdobné priestory. Žalovaný si preto podľa súdu prvej inštalácie nesplnil povinnosť tvrdiť rozhodujúce skutočnosti. Žalovaný v konaní preukázal, že žalobca pivničné priestory užíval aj po tom, ako svoj spoluvlastnícky predal žalovanému. Svedkyňa A. uviedla, že žalobca mal kľúče od pivničných priestorov budovy so súpisným číslom XXX/X, že ku koncu roka 2016 bol v týchto priestoroch uskladnený rôzny nábytok a náradie, a že aj po apríli 2017 v pivničných priestoroch domu so súpisným číslom XXX/X uzamknutých žalobcom huteľné veci zostali. Žalovaný ale nepredložil dôkaz na preukázanie toho, že žalobcom užívané priestory mali výmeru práve 233,33 m² a že obvyklé nájomné za obdobné priestory bolo 1,5 eura za 1 m². Súd prvej preto uzavrel, že žalovanému nevznikla titulom bezdôvodného obohatenia pohľadávka voči žalobcovi vo výške 6 719,08 eura.

6. Pre súd prvej inštalácie tak z vykonaného dokazovania nevyplývalo, že by žalovaný mal voči žalobcovi pohľadávky vo výške 5 016 eur a 6 719,08 eura, ktoré mohol voči žalobcovi započítať. Vo vzťahu k námietke žalovaného o uznaní faktúry č. 2018001 žalobcom, súd prvej inštalácie uviedol, že neuplatnenie sumy 5 447,52 eura žalobcom nemožno považovať za uznanie ostatných pohľadávok.

7. Na základe odvolania žalovaného Krajský súd v Trenčíne (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 26. januára 2022 č. k. 8Cob/62/2021-297, rozsudok súdu prvej inštalácie potvrdil a žalobcovi priznal proti žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

8. Odvolací súd uviedol, že pokiaľ žalovaný v odvolaní tvrdil, že samotná výška pohľadávok fakturovaných žalovaným faktúrami č. 2018002 a č. 2018003 nebola v konaní žalobcom spochybňovaná, uvedená námietka nie je opodstatnená, keď zo zápisnice z pojednávania z 13. júla 2020 vyplýva, že žalobca namietal nielen dôvodnosť, ale aj primeranosť náhrad uplatnených predmetnými faktúrami. K ďalšej odvolacej námietke žalovaného spočívajúcej v nesprávnych skutkových zisteniach súdu prvej inštalácie, odvolací súd uviedol, že skutkové zistenia spochybňované žalovaným majú oporu vo vykonanom dokazovaní. Súd prvej inštalácie konštatoval, že v konaní nebolo preukázané, že práve žalobca bol pôvodcom alebo vlastníkom odpadu v množstve zodpovedajúcom naplneniu 19 kontajnerov a že žalobca užíval nebytové priestory v nehnuteľnostiach patriacich žalovanému práve vo výmere 233,33 m². Pokiaľ žalovaný poukazoval na obsah svedeckých výpovedí svedkýň Y. O. a X. A., vyplynula z nich len skutočnosť, že žalobca mal kľúče od pivničných priestorov a že v nich boli uložené rôzne hnuťelné veci, avšak ani z týchto svedeckých výpovedí nebolo možné bezpochyby ustáliť rozsah užívania a množstvo uskladnených vecí (odpadu). Odvolací súd zdôraznil, že v danom prípade žalovaného zaťažovalo dôkazné bremeno spočívajúce v preukázaní existencie započítania spôsobilej pohľadávky. Žalobca previedol na žalovaného spoluvlastnícke podiely k nehnuteľnostiam na základe kúpnej zmluvy uzavretej ešte v roku 2016, pričom samotná kúpna zmluva podľa odvolacieho súdu neobsahovala také dojednanie, ktorým by sa podmienovala úhrada kúpnej ceny povinnosťou predávajúceho vypratať nehnuteľnosti. Z obsahu listinných dôkazov rovnako nevyplývalo, že by bol samostatne zmluvne upravený režim vo vzťahu k hnuťelným veciam nachádzajúcim sa v predmetných nehnuteľnostiach. Z uvedených dôvodov súd prvej vyhodnotil podľa odvolacieho súdu vykonané dôkazy správne a v súlade so zásadami uvedeným v § 191 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“).

9. Odvolací súd na zdôraznenie správnosti doplnil, že aj pohľadávka uplatnená na započítanie jednostranným právnym úkonom podlieha súdnemu prieskumu z hľadiska jej dôvodnosti. Aj v prejednávanej veci musel súd prvej inštalácie v súvislosti s kompenzačnou námietkou mať za preukázaný nielen právny dôvod započítavanej pohľadávky, ale aj jej výšku. Súd prvej inštalácie dospel k správne právnemu záveru, že takéto sporné, náležité nepreukázané pohľadávky, nebolo možné započítať proti inak nespornej pohľadávke žalobcu na zaplatenie kúpnej ceny. Súd prvej inštalácie správne poukázal na to, že ak žalobca neuplatnil nárok na zaplatenie kúpnej ceny aj vo výške zvyšných 5 447,52 eura, z neuplatnenia tejto časti zodpovedajúcej faktúre č. 2018001 nemožno usudzovať, že tým žalobca uznal aj opodstatnenosť faktúr č. 2018002 a č. 2018003. Žalobca každou z faktúr fakturoval iný nárok, nešlo preto o čiastočné plnenie záväzku v zmysle § 407 ods. 3 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „OBZ“). Odvolací súd preto konštatoval, že rozhodnutie súdu prvej inštalácie vychádza zo správneho právneho posúdenia vecí. Rozhodnutie súdu prvej inštalácie je zároveň dostatočne odôvodnené a odvolací súd sa s jeho odôvodnením stotožnil (§ 387 ods. 2 CSP). Z uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštalácie ako vecne správny potvrdil.

10. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalovaný dovolanie, ktorým dovolaciemu súdu navrhuje, aby rozsudok odvolacieho súdu spolu s rozsudkom súdu prvej inštalácie zrušil a vec vrátil súdu prvej inštalácie na ďalšie konanie. Dôvodnosť svojho dovolania žalovaný vymedzil vadou podľa § 420 písm. f)

CSP a nesprávnym právnym posúdením vecí v spojení s dôvodom prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a) a písm. c) CSP.

11. K tvrdenému nesprávnemu procesnému postupu dovolateľ uviedol, že súdy sa nezaoberali žalovaným uplatnenými námietkami, tvrdeniami a dôkazmi, a to v tej časti, kde žalovaný tvrdil, že žalobca bol prvotným nadobúdateľom nehnuteľností a bol užívateľom nebytových priestorov. Zároveň svedkyne Y. O. a X. A. nepochybným spôsobom popísali čo a kde žalobca skladoval a že to súviselo s jeho činnosťou.

Súd tak mal za preukázané, že v oboch bunkách a aj v pivničných priestoroch zostali veci patriace žalobcovi a že tieto veci žalobca napriek výzvam nevypratá. Odvolací súd zároveň prehliadol jednotlivé faktúry a započítací úkon. Jednu z faktúr, a to č. 2018001, žalobca prijal a tým uznal započítanie. Súdy sa podľa žalovaného neriadili ani § 15 ods. 1 a 2 CSP (dovolateľ chcel zrejme uviesť § 151 ods. 1 a 2 CSP - pozn. dovolacieho súdu).

Povinnosťou žalobcu bolo výslovne poprieť skutkové tvrdenia žalovaného a uviesť vlastné tvrdenia o predmetných skutkových okolnostiach.

12. Nesprávne právne posúdenie vidí žalovaný v tom, že sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) reprezentovanej v rozsudku sp. zn. MCdo/14/2011, kde najvyšší súd vyslovil právny názor, že započítanie je spôsob zániku vzájomne sa kryjúcich pohľadávok dlžníka a veriteľa, pričom právne účinky nastávajú ku dňu stretnutia vzájomných pohľadávok dlžníka a veriteľa, ak sú splnené predpoklady na započítanie. Žalovaný k tejto otázke poukázal aj na uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 1MCdo/11/2008. Podľa žalovaného ak žalobca nevykoná žiaden právne relevantný úkon k jeho započítaciemu prejavu, došlo k zániku pohľadávok ich stretom. Žalobca mal neplatnosť alebo neúčinnosť započítania uplatniť žalobou. Žalovaný poukázal aj na rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 3Cdo/52/2005, ktorý sa mal zaoberať užívaním nebytových priestorov bez zmluvy a rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 1Cdo/210/2005. Odvolací súd podľa žalovaného vec nesprávne právne posúdil aj v tej časti, kde súd tvrdil, že kúpna zmluva neobsahovala také dojednanie, ktorým by podmieňovala úhradu kúpnej ceny povinnosťou žalobcu vypratať nebytové priestory. Uvedené žalovaný v konaní ani netvrdil. Odvolací súd zároveň nesprávne aplikoval § 407 ods. 3 OBZ, o ktoré žalovaný svoj nárok neopieral.

13. Najvyšší súd ako súd dovolací (podľa § 35 CSP), po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu zastúpená advokátom v súlade s § 429 ods. 1 CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), dospel k záveru, že dovolanie žalovaného je potrebné odmietnuť.

14. Žalovaný v dovolaní uvádza, že dovolanie uplatňuje pre vadu spočívajúcu v nesprávnom procesnom postupe súdu, ktorým mu bolo znemožnené, aby uskutočňoval jemu patriace práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces [dôvod prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP]. K naplneniu uvedeného dovolacieho dôvodu podľa dovolateľa prišlo nevysporiadaním sa s viacerými žalovaným tvrdenými skutočnosťami, nesprávnym vyhodnotením popretia skutkových žalovaného žalobcom a arbitrárnosťou a prekvapivosťou napadnutého rozhodnutia dovolacieho súdu.

15. Najvyšší súd konštatuje, že základ žalovaným uplatnenej argumentácie v dovolaní predstavuje jeho nesúhlas s hodnotením vykonaného dokazovania súdom prvej inštancie, ktoré bolo prevzaté odvolacím súdom (§ 383 CSP). Žalovaný je toho názoru, že dostatočne preukázal opodstatnenosť pohľadávok, ktoré žalobcovi fakturoval faktúrami č. 2018002 a č. 2018003.

16. Najvyšší súd uvádza, že nie je oprávnený prehodnocovať skutkový stav zistený súdmi nižšej inštancie. Dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP). Otázka skutkových zistení môže byť predmetom dovolacieho konania len výnimočne, pokiaľ je preskúmanému rozhodnutiu súdu možné pripísať atribút arbitrárnosti, ktorý môže byť naplnený i hodnotením dôkazov, ktoré je vykonané bez akéhokoľvek akceptovateľného racionálneho základu tak, že z nich pri žiadnej možnej interpretácii

nevyplývajú prijaté skutkové závery (I. ÚS 51/2020) alebo pokiaľ je odôvodnenie rozhodnutia súdu extrémne nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti (IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06, I. ÚS 200/2012). Arbitrárne rozhodnutie predstavuje zásah do práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivý súdny proces, a preto je logická, funkčná a teleologická konzistentnosť hodnotenia dôkazov preskúmateľná aj v dovolacom konaní podľa § 420 písm. f) CSP (III. ÚS 104/2022).

17. Dovolací súd vedomý si uvedených limitov pri posudzovaní skutkových zistení a vykonaného hodnotenia dokazovania súdom prvej inštancie, ktoré boli v odvolacom konaní prevzaté odvolacím súdom, konštatuje, že nelogickosť odôvodnenia, prípadne až arbitrárnosť rozhodnutia odvolacieho súdu, vo vzťahu k hodnoteniu vykonaného dokazovania, nezistil. Najvyšší súd práve naopak konštatuje, že odvolací súd zrozumiteľne a konzistentne so súdom prvej inštancie v odôvodnení svojho rozsudku zdôraznil, že v konaní nebolo náležite preukázané, že žalobca bol pôvodcom alebo vlastníkom odpadu práve v množstve zodpovedajúcom 19 kontajnerom a že žalobca užíval nebytové priestory v nehnuteľnostiach patriacich žalovanému práve vo výmere 233,33 m². Odvolací súd zároveň uviedol, že v týchto otázkach zaťažovalo dôkazné bremeno žalovaného.

18. Najvyšší súd pri tejto dovolacej námietke žalovaného poukazuje aj na tvrdenie žalovaného prezentované jeho právnym zástupcom na pojednávaní dňa 25. novembra 2019, ktorý uviedol, že faktúrou č. 2018003 bol fakturovaný vývoz tuhého komunálneho odpadu z budovy so súpisným číslom 323 a so súpisnými číslom XXX/X v M. S., pričom z uvedených budov bolo v relevantnom čase vyvezených až 46 a 79 kontajnerov, žalobcovi bolo z toho vyfakturovaných iba 19 kontajnerov. Tu najvyšší súd poukazuje na to, že žalovaný v konaní nevysvetlil a nepreukázal, ako prišiel práve k množstvu 19 kontajnerov z celkového množstva 125 kontajnerov. Ďalej súd prvej inštancie mal z výsluchu svedkyne Y. H. O. za preukázané, že pivničné priestory v budove so súpisným číslom XXX užíval žalobca. Najvyšší súd tu uvádza, že užívanie pivničných priestorov v budove so súpisným číslom XXX ani nebolo podľa faktúry č. 2018002 predmetom fakturácie. K uvedeným pivničným priestorom sa vzťahovala len faktúra č. 2018003, ktorou žalovaný fakturoval odvoz odpadu. Súd prvej inštancie mal ďalej za preukázané výsluchom svedkyne X. A., že kľúče od pivničných priestorov v budove so súpisným číslom XXX/X mal konateľ žalobcu, avšak po predaji budovy žalovanému, žalobca už neužíval všetky pivničné priestory, ale iba ich časť. Výsluchom ale nebolo ustálenú, akú časť. Pokiaľ za týchto skutkových okolností odvolací súd (spolu so súdom prvej inštancie) nemal za preukázanú oprávnenosť fakturácie pohľadávok žalovaného, najvyšší súd uvádza, že nelogickosť v takomto závere nevzhliadol.

19. Úlohou žalovaného, pokiaľ v konaní namietal existenciu započítateľných pohľadávok spočívajúcich z bezdôvodného obohatenia za užívanie pivničných priestorov žalobcom a z náhrady škody za porušenie povinnosti žalobcu odviezť odpad z pivničných priestorov, bolo nielen preukázanie skutočnosti, že žalobca užíval niektoré z žalovaným označených pivničných priestorov a v niektorých z nich ostal odpad po žalobcovi neznámeho rozsahu, ale potrebné bolo, aby žalovaný preukázal, že žalobca užíval pivničné priestory patriace žalovanému práve v ním tvrdenom a fakturovanom rozsahu a že porušil svoju povinnosť odpratať jemu patriaci odpad práve v žalovaným tvrdenom a fakturovanom rozsahu. Pokiaľ uvedené skutočnosti boli žalobcom rozporované a žalovaným neboli v konaní preukázané, súdy nižšej inštancie nemohli uskutočniť odhad, v akom rozsahu sú žalovaným uplatnené pohľadávky opodstatnené. Uvedené bolo procesnou zodpovednosťou žalovaného, ktorého v týchto otázkach zaťažovalo dôkazné bremeno.

20. Najvyšší súd preto konštatuje, že námietky dovolateľa o nesprávne a nedostatočne zistenom skutkovom stave nie sú dôvodné. Odvolací súd zároveň poskytol žalovanému dostatočné vysvetlenie, prečo nepovažoval tvrdenia žalovaného o oprávnenosti fakturácie za preukázané. Rozhodnutie odvolacieho súdu preto nemožno považovať za nepreskúmateľné, prípadne arbitrárne.

21. Žalovaný ďalej v dovolaní namietal, že odvolací súd prehliadol jednu zo započítavaných faktúr, a to faktúru č. 2018001, ktorej započítanie žalobca uznal tým,

že nárok na zaplatenie kúpnej ceny v jej výške neuplatnil. K uvedenej námietke najvyšší súd konštatuje, že odvolací súd sa s faktúrou č. 2018001 riadne vysporiadal, a to v odseku 16. odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu, kde odvolací súd uviedol, že na základe neuplatnenia nároku na zaplatenie sumy 5 447,52 eura zodpovedajúcej sume fakturovanej faktúrou č. 2018001 žalobcom, nemožno vyvodzovať aj opodstatnenosť faktúr č. 2018002 a č. 2018003, keď každou z uvedených faktúr žalovaný fakturoval iný nárok a nemožno preto aplikovať § 407 ods. 3 OBZ. Najvyšší súd sa s uvedeným odôvodnením odvolacieho súdu stotožňuje a nepovažuje ho za nedostatočné alebo nelogické. Faktúrou č. 2018001 žalovaný fakturoval žalobcovi užívanie kancelárií v budove so súpisným číslom 336/2, teda iných priestorov, než ktorých užívanie je predmetom faktúry č. 2018002 a ktorých vypratanie a odvoz odpadu je predmetom faktúry č. 2018003. Uvedená dovolacia námietka žalovaného je tak rovnako neopodstatnená.

22. Dovolateľ ďalej v rámci nesprávneho procesného postupu odvolaciemu súdu vyčíta, že súdy sa v konaní neriadili § 151 ods. 1 a 2 CSP, ktorý upravuje popretie skutkových tvrdení protistrany. Odvolací súd v odôvodnení svojho rozsudku uviedol, že zo zápisnice o pojednávaní z 13. júla 2020 vyplýva, že žalobca namietal nielen dôvodnosť, ale aj primeranosť náhrad uplatnených oboma faktúrami. Najvyšší súd zároveň poukazuje aj na vyjadrenie žalobcu zo 6. septembra 2018 adresované žalovanému, založené v súdnom spise na č. I. 39, predložené do konania žalobcom, kde žalobca uviedol, že faktúry žalovaného neuznáva, a to čo do ich výšky, ako aj dôvodu. Žalobca osobitne v tomto vyjadrení uviedol, že hnutelné veci v predmetných budovách mu nepatria a nemá k nim žiaden právny vzťah. Na obsah tohto vyjadrenia žalobca poukázal už v samotnej žalobe. Následne žalobca aj vo vyjadrení k odporu žalovaného z 23. augusta 2019, založenom v súdnom spise na č. I. 94, výslovne uviedol, že popiera skutkové tvrdenia žalovaného uvedené v odpore a nie je mu zrejmé, prečo ho žalovaný vyzýval na vypratanie priestorov, s ktorými žalobca nemá nič spoločné. Žalobca aj na pojednávaní uskutočnenom 11. marca 2020 prostredníctvom svojho právneho zástupcu uviedol, že popiera primeranosť a oprávnenosť nákladov na vypratanie budov a na pojednávaní 13. júla 2020 opätovne uviedol, že nemá ku žiadnej vypratanej veci vlastnícky ani iný vzťah a poprel aj primeranosť nákladov na vypratanie ako aj za užívanie priestorov.

23. Žalovaný v dovolaní tvrdí, že žalobca výslovne nepoprel skutkové tvrdenia žalovaného a že neuviedol vlastné tvrdenia o predmetných skutkových okolnostiach. Vzhľadom na vyššie uvedené žalobcom opakovane vykonané popretia skutkových tvrdení žalovaného, dovolací súd uvádza, že táto dovolacia námietka žalovaného je nedôvodná. Žalobca v konaní účinne poprel skutkové tvrdenia žalovaného týkajúce sa užívania pivničných priestorov a ich vypratania. Žalobca v konaní tvrdil, že žalovaným označené priestory neužíval a vypratávaný odpad mu nepatrí. Vzhľadom na povahu týchto tvrdení, ktoré sú tvrdeniami o negatívnej skutočnosti (neužívaní priestorov a neexistencii vlastníckeho alebo iného vzťahu k odpadu), žalobca nemal ako bližšie vymedziť vlastné tvrdenia.

24. Žalovaný ďalej v dovolaní uviedol, že dôvodnosť svojho dovolania vidí aj v nesprávnom právnom posúdení veci odvolacím súdom. Dovolací súd pri tomto dovolacom dôvode uvádza, že žalovaný vo svojom dovolaní spája vymedzenie dovolacieho dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci s nesprávnymi skutkovými zisteniami (str. 7 bod II. dovolania a str. 9 bod III. dovolania). V súlade s § 432 ods. 2 CSP nesprávne právne posúdenie veci má dovolateľ vymedziť tak, že uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia. Za súladné s týmto vymedzením potom nemožno považovať žalovaným namietané nesprávne skutkové zistenia. Dovolací súd preto na ne pri žalovaným namietanom nesprávnom právnom posúdení veci neprihliadal.

25. Odvolací súd podľa dovolateľa vec nesprávne právne posúdil, keď neprihliadol na rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. MCdo/14/2011, podľa ktorého k zániku záväzku započítaním dochádza na základe jednostranného právneho úkonu a žalobca nevykonával žiaden právny úkon, ktorým by uplatnil neplatnosť započítacieho prejavu žalovaného.

26. Vo vzťahu k tejto právnej otázke žalovaného, najvyšší súd uvádza, že žalovaný chcel podľa citovaného obsahu rozhodnutia najvyššieho súdu označeného v dovolaní zrejme označiť rozsudok najvyššieho súdu z 28. mája 2012 sp. zn. 4MCdo/14/2011 a za relevantný považoval moment zániku vzájomných pohľadávok. V ďalšej časti dovolania žalovaný poukazuje aj na uznesenie najvyššieho súdu z 26. mája 2010 sp. zn. 1MCdo/11/2008, ktoré podľa neho tiež riešilo otázku okamihu zániku pohľadávok pri započítaní. Uvedená právna otázka týkajúca sa momentu zániku vzájomných pohľadávok ale nebola podľa najvyššieho súdu podstatná pre rozhodnutie odvolacieho súdu. Odvolací súd spolu so súdom prvej inštancie na základe námietok žalobcu proti započítaniu uskutočnenému žalovaným skúmali platnosť započítania s ohľadom na tú skutočnosť, či skutočne existovali pohľadávky žalovaného, ktoré žalovaný tvrdil, že voči žalobcovi započítal. Pokiaľ tieto pohľadávky žalovanému nevznikli, žalovaný ich nemohol voči žalobcovi platne započítať a nie je podstatné posudzovať moment stretu vzájomných pohľadávok, a teda moment ich zániku. Uvedená právna otázka dovolateľa tak podľa najvyššieho súdu nebola právnou otázkou, od ktorej vyriešenia by záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, čo predstavuje jednu z podmienok prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 CSP.

27. Žalovaný zároveň namietal, že žalobca sa mohol neplatnosti započítania domáhať výlučne samostatnou žalobou. Najvyšší súd k tejto právnej otázke uvádza, že žalovaný uvedené nenamietal ani v konaní pred súdom prvej inštancie a ani v podanom odvolaní.

Dovolateľ môže v dovolaní, prípustnosť ktorého vyvodzuje z § 421 ods. 1 Civilného sporového poriadku, úspešne argumentovať iba tými dôvodmi, ktoré už skôr namietol v odvolaní, avšak odvolací súd tieto dôvody meritorne posúdil v jeho neprospech (rozsudok najvyššieho súdu zo 16. mája 2019 sp. zn. 4Cdo/110/2018, publikovaný v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 7/2019 pod č. 73). Dovolací súd sa preto touto právnou otázkou nemôže zaoberať a nemôže na jej základe založiť prípustnosť dovolania žalovaného. Obiter dictum najvyšší súd poukazuje na uznesenie najvyššieho súdu z 20. októbra 2022 sp. zn. 1Obdo/51/2021, publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 1/2023 pod č. 1, podľa ktorého právnej vety je žaloba o určenie neplatnosti právneho úkonu (podaná za účinnosti Civilného sporového poriadku) žalobou o určenie právnej skutočnosti podľa § 137 písm. d) Civilného sporového poriadku. Jej prípustnosť je podmienená existenciou osobitného predpisu, ktorý určitú osobu oprávňuje podať týmto predpisom špecifikovanú určovaciu žalobu. Žalobca by preto ani nebol oprávnený za účinnosti CSP podať žalobu o určenie neplatnosti započítacieho prejavu uskutočneného žalovaným, keď mu také oprávnenie nevyplyva zo žiadneho osobitného predpisu. Platnosť započítacieho prejavu žalovaného tak žalobca mohol namietat práve v tomto konaní o zaplatenie pohľadávky, proti ktorej smeroval započítací prejav žalovaného, a súd ju v tomto konaní vyriešil ako otázku predbežnú.

28. Dovolateľ v rámci nesprávneho právneho posúdenia veci namietal aj nesprávne posúdenie príčinnej súvislosti odvolacím súdom. Podľa žalovaného súdy nesprávne vyhodnotili nedostatok preukázania príčinnej súvislosti, keď zo všetkých vykonaných dôkazov vyplynulo, že užívanie nebytových priestorov žalobcom a uskladňovanie rôzneho materiálu v nebytových priestoroch žalobcom, bolo preukázané. Žalovaný tak uvedenou právnou otázkou v skutočnosti namieta nesprávne skutkové zistenia, čo nezodpovedá vymedzeniu dovolacieho dôvodu v zmysle § 432 ods. 2 CSP. Dovolací súd sa preto touto právnou otázkou v rámci dovolacieho prieskumu nemôže zaoberať.

29. Žalovaný ďalej v dovolaní namieta nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom spočívajúce v tvrdení odvolacieho súdu, že kúpna zmluva neobsahovala dojednanie, ktorým by podmieňovala zaplatenie kúpnej ceny povinnosťou žalobcu vypratať nebytové priestory. Dovolateľ namieta aj nesprávnu aplikáciu právneho predpisu odvolacím súdom, a to konkrétne § 407 ods. 3 OBZ. Odvolací súd podľa dovolateľa dospel k uvedeným záverom bez toho, že by nimi žalovaný v konaní argumentoval. Žalovaný tak vo vzťahu k týmto dvom právnym otázkam nevymedzil dovolací dôvod v súlade s § 432 ods. 2 CSP, keď k nim výlučne uviedol, že o ustanovenie § 407 ods. 3 OBZ svoj nárok v konaní neopieral a dohodu v kúpnej zmluve o povinnosti žalobcu vypratať nehnuteľnosti žalovaný v konaní netvrdil. Dovolací súd tu zdôrazňuje, že je úlohou súdu v zmysle zásady iura novit curia vec právne posúdiť a aplikovať príslušné právne normy, bez ohľadu na to, či ich v konaní označia sporové strany.

Keďže žalovaný nevymedzil ani pri týchto právnych otázkach dovolací dôvod v súlade s § 432 ods. 2 CSP, najvyšší súd nemohol konštatovať prípustnosť dovolania žalovaného podľa § 421 ods. 1 CSP a nemohol sa týmito právnymi otázkami zaoberať.

30. Žalovaný na záver svojho dovolania uviedol, že nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom vidí aj v tom, že odvolací súd svoje rozhodnutie odôvodnil aj tým záverom, že z obsahu listinných dôkazov predložených stranami sporu nevyplynulo, že by bol samostatne zmluvne upravený režim vo vzťahu k hnutelným veciam nachádzajúcim sa v predmetných nehnuteľnostiach. Podľa žalovaného pre vznik jeho nároku sa nevyžaduje zmluvne upravený režim k hnutelným veciam. Žalovaný tak nerozporuje pravdivosť právneho posúdenia veci odvolacím súdom v tejto otázke (neuvádza, že zmluvné strany si v skutočnosti zmluvne upravili vzťah k hnutelným veciam), namieta len, že tento právny záver odvolacieho súdu nebol spôsobilý ovplyvniť základ jeho nároku, ktorý uplatnil kompenzačnou námietkou. Dovolací súd sa s týmto názorom dovolateľa stotožňuje a uvádza, že odvolací súd tento záver uviedol len podporne, v skutočnosti ale podstatnou otázkou v tomto konaní bolo posúdenie toho, či žalobca užíval žalovaným označené pivničné priestory v tvrdenom rozsahu a či žalobcovi patril odpad v tvrdenom rozsahu, ktorého vypratanie zabezpečil žalovaný. Právna otázka týkajúca sa toho, či si zmluvné strany zmluvne dohodli režim vo vzťahu k hnutelným veciam, tak nebola v tomto konaní otázkou, od ktorej vyriešenia by záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a nie je preto spôsobilá založiť prípustnosť dovolania žalovaného podľa § 421 ods. 1 CSP.

31. Najvyšší súd vzhľadom na vyššie uvedené dôvody konštatuje, že prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP a rovnako ani prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 CSP, nezistil. Dovolanie žalovaného je preto potrebné podľa § 447 písm. c) CSP odmietnuť ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné.

32. O trovách dovolacieho konania rozhodol dovolací súd podľa § 453 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP.

33. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.